

Landskap: Småland. Upptecknat av: Harald Nilsson
 Härad: Västbo Adress: Kung Oscarsväg 7 Lund.
 Socken: Långaryd Berättat av Hagstrand
 Uppteckningsår: 1936 Född år i Hastaböke, Långaryd.

Uppteckningen rör

Fårskötsel.	sid. 1.
Bränna fälla.	" 2-3.
Skära säd.	" 4.
Slätterarbete.	" 5.
Stångfäste på vagn .	" 6.
Ok.	" 7.
Årder.	" 8.
Biskötsel.	" 9.

Skriv endast på denna sida!

9 sid.

Långarsjö, Vårbo, Smul.

5419

Fårskötsel.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
1.

När fåren i början av september togos upp från skogen och släpptes på gården skulle de tvättas. Det var för att de skulle må väl och man skulle slippa att tvätta ullen när man klippte dem. Efter tvättningen fingo de gå i solen för att bli torra.

Till vinterfoder åt fåren insamlades löv av björk, asp, rönn och vide. Riset som blev kvar sedan fåren ätit löven användes till påskabrasa.

Småland
Västb.
Cingeryd
yp 1936

5419

Bränna fälla.

yp. Harald Nilsson
Mr. Hagstrand
Fotd i Håraböke
Cingeryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

2.

Förr, före min tid, brände de fälla här varje år. Skogen höggs ner på vintern med yxa på ett område och sedan avkvistades träden. Detta senare gjordes för att grenar och kvistar skulle kunna breddas ut i ett jämnt lager. Om det fanns några bara fääckar eller råslagret var tunnt drog man dit träd och ris från ett annat ställe. Sedan fick det ligga och torka till eftersommaren i början av september. Så en dag när det var lugnt och mulet och såg ut att snart bli regn tände man på. Om man blev tvungen att tända på, fastän det blåste tändes det i motvind. Annars kunde man tända runt om. Man använde stickor av fur"med tjär i", "tjärbloss" att tända med. Runt fällan hade man placerat ut folk försedda med b j ö r k r i s s l ö r för att hindra elden att sprida sig till den omkringliggande skogen.

Efter bränningen såddes f ä b l e r å g. Det var vid denna tiden (19 september) på hösten. Rågen myllades ner med k r a t t e r, som bestodo av träskaft med i ena ändan fastsatta, inborrhade pinnar eller med huvud av järn med tre klor. Eller också utgjordes krattorna av en ung-gran med några grenar fastsittande på ena sidan, i rotändan. Det var många, som hjälpte till att kratta nerrågen. Sedan g ä r s l a d e s kring fällan. När rågen blev mogen var det även mycket folk, som

hjälppte till att skära. Rågen på en fälla var ofta bättre än rågen på åkern.

I senare tid brände man endast när man sålt skog. Sedan timret avverkats brändes grenar och ris och småskog. Här brukade då vara ett par gubbar, som gjorde i ordning fällan. De skulle ha hälften av avkastningen för sitt arbete. Men de skulle även gärsla kring fällan och anskaffa hälften av det folk, ett 20-tal personer, som behövdes vid bränningen och skörden. En av dessa fällor var på två tunnland och den gav 5 tunnor råg,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—
3.

5419

Skära säd.

Det är 20 till 25 år sedan de slutade taga av säden med skära. Då man använde skära brukades olika metoder på en fälla och på en åker. Att skära säd var framför allt kvinnoarbete. På fällan kallades det att handskära vilket tillgick på följande sätt. Man tog med handen om en "handfull" strån som skars eller höggs av med skäran och därefter lades på marken. Sedan togs nästa hand full och lades till det förra och så fortsatte man till man fått skurit till en nek som därpå bands. På åkern behövde man inte fatta om sädesstråna med handen utan där bara högg man av dem med skäran. Sedan samlade man ihop till en nek och gjorde band, efter kom en karl, som band neken och hakade den.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—
4.

5419

Slätterarbete.

Under slåttern fick man stiga upp kl. 4 på morgonen och sedan hålla på ända tills det blev mörkt på kvällen. Man höll på så länge att det sista målet åts vid 5.

På sankar mader fick man ibland gå i vatten "så långt en var klyvder te" och sedan gå och vara våt hela dagen. Om man skötte sig bra fick man då 50 öre om dagen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
5.

5419

Stångfäste på vagn.

Den del av framkärran på en vagn där stängen eller skaklar-
na fästes kallas h u n n e n.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
6.

*Om Väster
Långsund
1936*

5419

Harald Nilsson

Ok.

3 s k u r vanligen på oken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

5419

Årder.

Stången på en ärgekrok kallas d r o t t.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Årder

Lund

5419

Uppt. av H. Nilsson

1936

Långaryds m.
1936

Biskötsel.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Halmkuporna voro täckta med en bi-hatt av granbark bestående av ett stort, omböjt barkflak till en kon. Bibark skall tagas på våren när träna l ö p e r.